

A HONVÉD, KÉSŐBBI NEVÉN A 2. ÖNALLÓ AKNAKUTATÓ ZASZLÓALJ
ROVID TÖRTÉNETE, 1954-1957-IG I.*

Halassy Géza nyugállományú ezredes

Magyarországon 1954-re zömmel begyógyultak a háborús sebek, a települések többségében eltűntek az aknák és a romok. Az első békeévekben oly sok életet kioltó pusztító eszközök az aknakutatók és tüzserészek hősi munkája nyomán már nem akadályozták a mezőgazdasági és ipari tevékenységet és a közlekedést. Sem a rádióban, sem az újságokban nem jelentek meg tömeges riasztó hírek tragikus robbanásos balesetekről, a lakosság biztonságban érezte magát. A fiatalabb korosztályt csak egy-egy rokon, vagy távolabbi ismerős szomorú sorsával kapcsolatos szóbeszéd, az öregebbek halványuló gyásza emlékeztette arra, hogy a háború nem vonult el hagyaték nélkül.

De erre az időre népünk egésze is már természetesnek vette, a háború gyilkos dőgei már megszedték utólagos áldozataikat, a mindennapi élet küzdelme, az új világ építésével, valamint a családok ezeregy személyes dolgának rendezése kitöltötte a köztudatot. Összességében - látszólag - biztonságos béke világot élt az ország.

Pedig még ebben az időben a hegyekben és másutt lévő erdőségekben sokhelyütt úgy húzódtak a lövészárkok, ahogy azt a harcoló felek egykor elhagyták. Állagukat csak a szél, eső és a burjánzó növényzet rongálta meg. és amiképpen az elhagyott harctereken természetes, ezekben is szanaszét heverték a fel nem robbant aknavető és tüzérségi lövedékek, kézi- és

-----
* A tüzserész és aknakutató alakulatok megalakulásának 50. évfordulóját 1995. szeptember 28-án ünnepelték meg. E kerek évforduló kapcsán, e cikkel kívánunk megemlékezni a tüzserészek áldozatos, veszélyes munkájáról.

puskagránátok, lőszeresek. Szomszédságukban biztosító és védő vegyes aknamezők, meglepőaknák és egyes aknacsoportok lapultak. Több helyütt még az elesettek teteme is az árokban volt. Mivel a körzetekbe bemenéskedő lakosok és állatok közül igen sokan életüket veszítették, vagy megrokkantak, az erdészet nem tudta művelés alá venni a területet. Ez az erdőszegény országnak igen nagy erdőgazdálkodási haszon kiesést eredményezett.

A korábbi 101., illetve 61. aknakutató zászlóalj parancsnoki állományának egy része a BM Légoltalmi tüzszerész alegségek kötelékébe került, számos tehetséges tisztjét tiszthelyettesét pedig az ekkoriban gyorsan növekvő hadsereg más fontos beosztásába helyezték. Egyes személyeket pedig fegyelmi indokkal, valamint politikai megfontolásokból szakmájuktól eltiltottak. A BM tüzszerész állományának a lehetőségei kimerültek az ország különböző körzeteiből érkezett robbanóeszközök járőrfeladatainak elvégzésében. A nagyobb kiterjedésű visszahagyott erdős harcterületek mentesítésére ez a járőrszolgálat nem volt alkalmas.

A HM tájékoztatása szerint, mivel 1953-ban a BM tüzszerészek egy járőrének 3 tagja is életét vesztette a gánti erdőben, a BM az erdők mentesítését beszüntette. Az Erdészeti Főigazgatóság és a Földművelésügyi Minisztérium előterjesztésére a legfelsőbb szinten olyan döntés született, hogy ezt a feladatot a Honvédelmi Minisztériumnak kell megoldania.

E helyzetben került sor a HB 3/22/1954 sz. rendelete alapján a Honvéd Aknakutató zászlóalj felállítására hadrenden kívüli, ideiglenes rendeltetésű alakulatként. Az alakulat parancsnoklásával Kovács Gyula századost, a HM MN Műszaki Parancsnokság műszaki záró osztályvezetőjét bízták meg, eredeti beosztásának ellátása mellett. Parancsnokhelyettesül Putnai József őrnagy, hadművelési főtiszt (osztályvezető helyettes), törzsfőnöknek pedig Halassy Géza főhadnagy, hadművelési főtiszt - ugyancsak a HM MN Műszaki Parancsnokságról - lettek vezényelve.

A HM személyügyi szervek eredeti elgondolása szerint, mivel egy téves becslés alapján maximum csak egy éves munkáról lehet szó, a teljes létszámot hasonlóan csak tartós vezénnyelssel biztosították. A hivatásos állomány nemcsak visszakerült volna az év végével vezénylő alakulatához eredeti beosztásában, de az ott járó illetményt is kapta az alakulatnál betöltött beosztásától függetlenül.

Ezt az indokolta, hogy a jelentkezés önkéntesekből toborzódott, ugyanakkor e feladat a családtól való különélés mellett, az új beosztásban majdnem mindenki számára egzisztenciális visszalépést is jelentett. A már említetteken kívül, hadosztály műszaki hadműveleti tisztből, zászlóalj hadműveleti tiszt (törzsfőnök helyettes), ezred műszaki főnökből és pontonos zászlóalparancsnok helyettesből századparancsnok, századparancsnokból szakaszparancsnok lett, stb.

Néhányan - előző beosztásaikkal összhangban - a Honvéd Kossuth Akadémia, vagy a Táncsics Műszaki Tiszti Iskola elvégzését követően, a Honvéd Akadémia 1 éves ezredparancsnoki tanfolyamát, vagy a Táncsics Műszaki Tiszti Iskola féléves alosztályparancsnoki tanfolyamát is már elvégezték.

A személyi állománynak ez az összetétele, előképzettsége biztosította, hogy a tűzszerész tanfolyammal kiegészítve, hatékonyan tevékenykedjen egy körültekintő, igényes, magasszintű munkamorállal bíró katonai szervezet gyors összekovácsolásában.

Az előző zászlóaljakhoz viszonyítva, lényeges különbség volt a tisztek és tiszthelyettesek tűzszerész szerepének arányaiban. Míg ott a tűzszerész járőrszolgálatból eredően, 62-64 műszaki és aknakutató tiszthelyettes volt, a Honvéd Aknakutató zászlóaljnál a kötelék miatt megfordult az arány. Így itt a tűzszerész feladatok zöme a tisztekre hárult. A zászlóalj felállításának előkészítő és szervezési munkáiban két személyt kell kiemelni, akik előkészítési feladattal már 2-3 hónappal korábban a műszaki parancsnokság műszaki záró osztályára lettek vezényelve.

A zászlóalj megalakításának, szervezési, személyi,

anyagi-technikai feltöltése terén meghatározó operatív munkát végzett Putnai József őrnagy, zászlóaljparancsnok helyettes és Kovács Gyula százados. Előbbi 1954. júniusától, 1961. októberéig ténylegesen is az aknakutató alakulat parancsnoka volt.

Parancsnoklása idején az aknakutató zászlóalj 3 ízben elnyerte a kiképzettségben, fegyelemben és szaktevékenységben legjobb műszaki alakulat címét s vele együtt az MN Műszaki Parancsnokának, mintegy 40 cm magas szépívű ezüst vándorserlegét. Ez a serleg 1956-ban véglegesen a zászlóaljnál maradt. Az elismerés rangját érzékelteti, ha figyelembe vesszük, hogy ezidőben 25 önálló vagy kötelékben lévő műszaki zászlóalj között folyt a vetélkedés a serlegért.

A szervezet célszerű állománytáblájának kialakításában, valamint a felálló alakulat tapasztalt tűzszerészeinek toborzásában, továbbá a parancsnoki és legénységi állomány tanfolyam programjának összeállításában, a tanfolyam levezetésében kiemelkedő szerepet töltött be Nagy Imre hadnagy, aki egyúttal a zászlóalj törzshöz tartozó vezető tűzszerész is volt. A tűzszerész mesterségben ezidőre már egy évtized elméleti ismeretei és gyakorlati tapasztalatai voltak a birtokában, amelyet a legnagyobb lelkiismerettel igyekezett bajtársainak átadni.

Ebben jó segítők voltak a korábbi tűzszerész zászlóaljaknál előzőleg szolgált tiszthelyettes bajtársai akik szintén az alakulathoz kerültek.

A **HONVÉD AKNAKUTATÓ** zászlóalj 1954. február 24-én alakult meg Keszthelyen a Festetics kastély parkjában. Ezidőben a kastélyban egy hadosztály parancsnokság székel, és a parkban épített laktanyákban volt a hadosztályközvetlen alakulatok egy része. Az ő laktanyáiban kaptunk elhelyezést.

A HONVÉD AKNAKUTATÓ zászlóalj nagybani felépítése:

- 1./ Parancsnokság és Törzs
- 2./ 1.-5. azonos felépítésű aknakutató század

3./ Órszázad

4./ Ellátó és kiszolgáló alegységek.

A zászlóalj összlétszáma a feltöltések figyelembevételével 540 és 545 fő között váltakozott. Ebből 61-65 tiszt, 20-25 tiszthelyettes, 450-455 tisztes és honvéd volt. A zászlóalj állományából az egészségügyi, híradó és gépkocsivezető állománnyal együtt az akna- és lőszermentesítésben, mintegy 350 fő vett részt.

A parancsnoki állományból már 8 fő korábban is tüzserész-aknakutató volt, s részben a II. világháború alatti, részben a későbbi tevékenysége során gazdag szakmai tapasztalatokkal rendelkezett.

Az állomány többi része a hadsereg 55 műszaki alakulatától önkéntes jelentkezés alapján lett toborozva.

A felállítást követő első ütemben, a tüzserész tanfolyamok levezetése és az ezáltal való felkészítés képezte a legelső feladatokat. A szervezet feltöltésének mindenoldalú biztosításával kapcsolatos teendők ezzel párhuzamosan folytak.

1./ Parancsnoki állomány tüzserész tanfolyama:

1954. 02. 24-től 03. 24-ig történt meg elméleti és gyakorlati záróvizsgákkal,

2./ A sorállomány kiképzése hasonló tanfolyamszerű programmal,

1954. 03. 29-től 1954. 05. 30-ig került levezetésre, szintén záróvizsgákkal.

A megalakulás első hetei rendkívül kemény körülmények között teltek. A szokatlan nagy hó mellett cudar -24, -26 fokos hideg volt, s az épület ablakaiból igen sok ki volt törve átvételkor, a vízcsapok befagyva vagy zömük leszerelve. Főzés az udvaron felállított főzőüstökben történt. Az első

néhány napon ameddig az ablakszemeket bevágták, újságpapírral beragasztott irodákba aludt még a zászlóalj parancsnokság és törzs vezető állománya is. Ezt követően a helyi átvonulási szállásként használt Karmelita kolostor évek óta nem fűtött falai között kapott a hivatásos állomány elhelyezést. Itt is dermesztő hideg volt.

Közel két hét kellett, mire az előkészítő részleg és a parancsnoki állomány elfogadható, emberi feltételeket tudott teremteni. A legénységi állomány már megfelelően helyreállított s berendezett körletekben került fogadásra. Ezidáig feltöltésre kerültek a zászlóalj mindennemű műszaki-technikai, fegyverzeti és hadtáp-anyagi készletei.

A zászlóalj vezetése különös gondot fordított arra, hogy a tűzszerész-aknakutató felkészítés a leghatékonyabb legyen.

Minden olyan robbanó szerkezetről, amelyet az ország területén tevékenykedő magyar, szovjet, bolgár hadseregek fegyveres erői alkalmaztak, szemléltető oktató táblák készültek, valamint a BM lerakataiból számtalan valós eszközzel és metszettel szélesítettük a szemléltetés skáláját. Ezt a volt tűzszerész alakulatok lerakataiból is kiegészítettük.

A hadseregben rendszeresített, érzékelésre kevésbé alkalmas szétszedhető, gyenge szűrőhegyű szűrőbotok helyett, az aknamentesítés során korábban már bevált, egy tagból álló, kovácsolt acélhegyű szűrőbotokat gyártottunk le.

Az erdős, bokros területen folytatandó aknamentesítéshez a parancsnokság új segédletet gyártatott le az állomány részére.

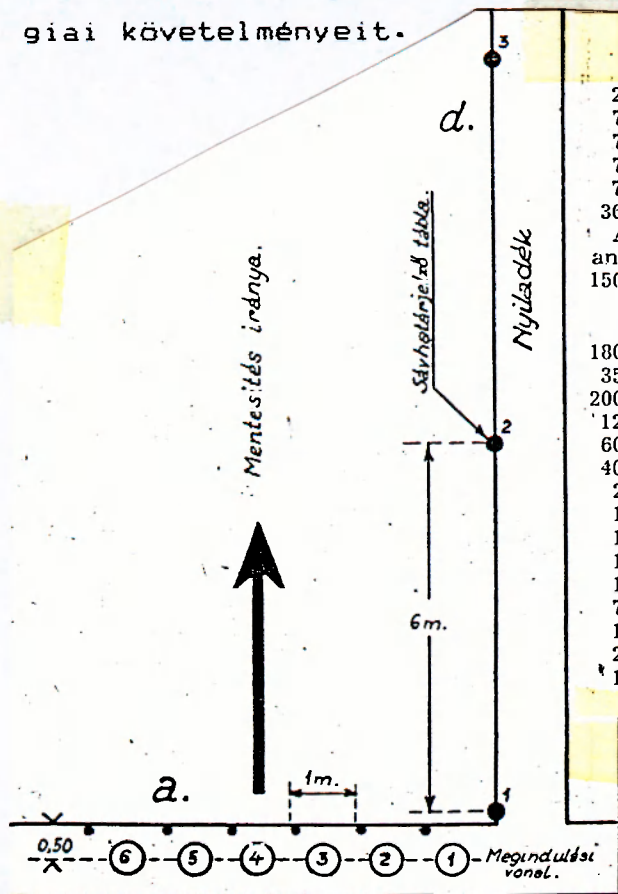
Szemléltető az új segédletből

A Honvéd aknakutató zászlóalj az aknamentesítési eljárások rögzítésére két új segédlettel látta el az alakulat állományát.

Az egyik a raj és benne az egyének feladatát szabályozta, a másik a szakaszokét, századokét.

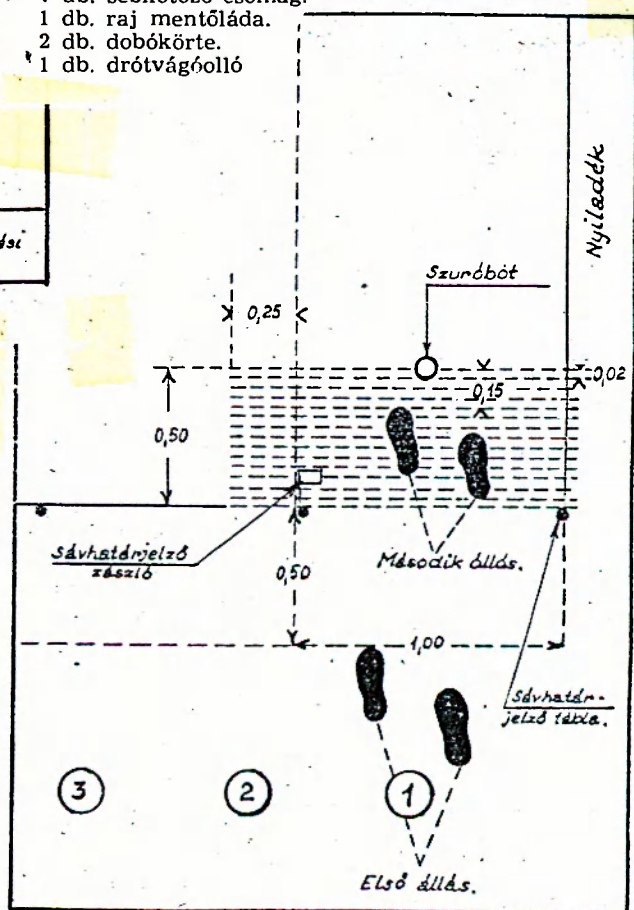
E raj segédlet vázlatai jól mutatják a mentesítők számszerinti beállítását, az egyes katonák akna és löszér fel-derítésével kapcsolatos, részletesen meghatározott technológiai követelményeit.

1. sz. ábra.

Az aknamentesítő raj felszerelése, a raj anyaga:

- 2 db. elektromos aknakutató műszer
  - 7 db. szűrőbot.
  - 7 db. kézibalta.
  - 7 db. metszőolló.
  - 7 pár bőrkesztyű.
  - 36 db. sávhatar jelző zászló (6 db. fejenként).
- A raj a fenti személyi felszerelésen kívül az alábbi anyagot tartja állandékában:
- 150 cm hosszú rudon 10×15 tábla. a rúd 20 cm-ként piros, tábla = piros. 1 m. h. rúd. 20×20 -as fehér zászló.
  - 180 cm hosszú rúd 40×40 -es piros zászló
  - 35 db. sávhatarjelző tábla.
  - 200 db. sávhatarjelző zászló.
  - 12 db. megindulási zászló.
  - 60 cm hosszú rúd 15×30 - Δ alakú piros zászló.
  - 40 db. akna jelző zászló.
  - 2 db. róka fark fűrész.
  - 1 db. keretfűrész.
  - 1 db. 2 m-es fémmérce.
  - 1 db. utászlapát.
  - 1 db. csákány.
  - 7 db. sebkötöző csomag.
  - 1 db. raj mentőláda.
  - 2 db. dobókörte.
  - 1 db. drótvágóolló

2. sz. ábra.

A tanfolyamon résztvevőknek meg kellett tanulni mintegy 60-70 féle veszélyes eszközt, azok felismerését, alkalmazásának sajátosságait, hatásadatait, a hozzájuk rendszerezett 112 féle aknagyújtót, 10 féle kézigránát és 36 féle tűzérési gyújtó szerkezeti felépítését, működési folyamatait kilövéstől a becsapódásig. A befulladás, fel nem robbant eszközök működésének lehetséges akadályait, hibaforrásait, a felkutatás, szállítás, megsemmisítés előírásait, technológiáját és valamennyi mozzanat biztonsági rendszabályait.

Az elméleti ismereteket követően a jártasság és készség gyakorlati kialakítására került sor valóságghú terepen, hatásjelzőkkel szerelt valóságos eszközök telepítése mellett.

Az ehhez kapcsolt nyilvántartási rendszerünk létrehozásával minden rajnál a tevékenység olyan pontos, napi rögzítése volt kötelező, hogy visszamenőleg még az is ellenőrizhetővé vált, melyik sávban melyik katona dolgozott, és ott mit talált, avagy mit hagyott el.

Nem hagyunk kibúvót a felelősség alól senki számára.

A Honvéd Aknakutató zászlóalj vezetése a felkészülés során az alábbi helyzetmegítélésből indult ki:

1945-től végrehajtásra került az ország nagyrészének akna- és lőszermentesítése, de ennek során csak a hadsereg tűzszerészei közül több mint 200 személy vesztette életét, a rokkantokról nem is beszélve.

Igaz, a balesetek, a tapasztalatok gyarapodásával és az eszközök fogyásával évről évre csökkentek, de még 1953-ban is volt 3 fő aki életét vesztette. Mivel az aknakutatók és tűzszerészek felszerelése évek óta lényegében alig változott, a balesetek csökkenésében fő szerepet a mentesítés technológiája és a fegyelem játszott.

Az alakulathoz került régebbi tűzszerészek tapasztalatai is megerősítették, hogy a bekövetkezett balesetek egy jelentős része sem szükségszerű, sem törvényszerű nem volt.

Okai között egyaránt megtalálták a hiányos felkészültséget, az ittas munkavégzést, a már pontosan és szakszerűen megfogalmazott biztonsági rendszabályok félvállról való kezelését, az azok megsértésére ösztönző hibás teljesítmény premizálást, valamint a szétforgácsoltan dolgozó járőrök hatékony ellenőrzésének lehetetlenségét, vagy a szabályok megsértésének felelőtlen eltűrését.

De a robbanószerkezetek, aknák felderítésére vonatkozó szabályzati előírások egy részéről is nyilvánvalóvá vált, hogy azok béke körülmények között, az alkalmazott aknatípusok figyelembevételével a balesetek elkerülésére alkalmatlanok. Helyettük más rendszabályokat kellett kimunkálni és elrendelni. Ezért olyan felkészítési és tevékenységi követelményeket rendeltünk, el amelyek a felsorolt baleseti okokat eleve kizárják.

Az alapállás az volt: itt mindenkinek sérülés nélkül kell befejezni a mesztegnyői aknamentesítést, baleset nem lehet!

Ezt tartottuk a feladatra való felkészítés lényegének és szilárd meggyőződésünk volt, ha ennek érdekében mindent megteszünk, a többi ami utána következik csak eredményes lehet.

A későbbiek gyakorlatában, a különösen bravúros aknásztörténetek helyett erről az aprólékos, fegyelmezett, szakszerű kötelességteljesítésről kell majd beszámolni, mert ez jellemezte a kétéves mesztegnyői munkát. E helyzetmegítélés helyességét a végeredmény igazolta, ezért tartom szükségesnek a részleteket is ismertetni.

Az állomány felkészítésének gerincét a szakmai kiképzésen belül az képezte, hogy értelmileg, érzelmileg és gyakorlatilag automatikus készség szintre emelje az olyan magatartás szemléletet, amely a baleseteket kizárja.

1./ Elméletileg:

Mindenki maradéktalanul, pontosan ismerje a konkrét alkalmazási területen található robbanóeszközöket, azokat az eljárásokat, amelyeket e körzetben alkalmaztak az itt tevékenykedő alakulatok.

Legyen tájékozott afelől, hogy az idő múltával milyen állagváltozás következhetett be a telepítési rendszerekben, helyzetekben, a korábbi mentesítések során. Hogy mindenki maradéktalanul tudja nemcsak ezen eszközök működését, hatásadatait, kezelési szabályait, hanem azt is, hogy a különböző beosztásokban lévő katonáknak mi a kötelessége személy szerint és mi tilos számára.

2./ Technológiailag:

Az irányokra, aknamezőkre, konkrét területekre irányuló járőr tevékenység gyakorlata helyett, összefüggő részletes területmentesítést kell alkalmazni köteléktevékenységgel, hézagmentes terület megtisztítást biztosítva.

Az aknamentesítés folyamata a területfelderítéstől az aknakutatásig, az aknamezőn belül és mellette, a pihenők alatt és a napi tevékenység idején szabályzott egységes egészet képezzen. Ez nemcsak eseményekre, hanem tevékenység mozzanatokra sőt lehetőség szerint mozdulatokra bontva a parancsnokság által előírt biztonsági szabályok szerint történjék.

Ötszörös ellenőrzési rendszert alakítottunk ki, amelyen a szabálysértő okvetlenül fennakad. Míg a járőr szolgálatban csak a járőr parancsnok az ellenőr, de őt már senki nem ellenőrzi, addig itt a szakasz- és a századparancsnok, a század tűzszerész, a zászlóalj törzs és a zászlóaljparancsnok egyaránt ellenőrzi.

A szabályzatban előírt 3-5 cm-es szűrési távolságot 2 cm-re csökkentettük. Szigorúan megtiltottuk, hogy akna előtalálása esetén bárki is eltérjen a területmentesítés helyett, a rendszerkutatás felé, ami ellenőrizetlen terület kimaradást

eredményezhet.

A szűrőbottal való terep ellenőrzése mellett állásváltás csak műszeres ellenőrzéssel volt engedélyezett.

Az állományt a kivonulás előtt naponta minden szinten lehelletéssel ellenőriztettük nem fogyasztott-e alkoholt.

A legfontosabb biztonsági rendszabályokból pontokba foglalt emlékeztető készült, amely minden katonának a bal felső zsebében volt. E rendszabályokból naponta minden személy újból le lett ellenőrizve.

3./ Pszichikailag:

Két irányban valósult meg a felkészítés: fegyelmi és értelmi-érzelmi neveléssel.

a./ értelmi-érzelmi neveléssel

A tanfolyamok során az alakulathoz került régebbi tűzszerész állomány minden tapasztalatát, ismeretét részletesen közreadta, hogy az előző tűzszerész alakulatánál kit, hol, hogyan ért baleset, robbantástól miként vesztette életét vagy miért vált nyomorékká.

Mellőzve lett az a hagyomány, hogy halottról jót vagy semmit, mert ez itt nálunk álhumánus lett volna az élők kárára. Tragédiáik egyenesen követelték tanulságaik levonását. A zászlóalj vezetése megértette, hogy végzetes következményeket kiváltó okoknál nincs helye a kíméletnek, a példák nem a szubjektív szenvedők ellen irányulnak, de hiteles bemutatásuk konkrét esetek idézése nélkül nem lehetséges.

Senkit sem menthet fel végzetes hibájának elemzése, belőle a tanulságok levonása alól, hogy előzőleg többszáz eredményes tűzszerész feladatot oldott meg.

Az előző példákat kiegészítettük mindazon tapasztalatokkal, melyet a parancsnoki állomány előző beosztásában a robbantási és aknatelepítési foglalkozások során szerzett.

Agyába, szívébe kellett vésni mindenkinek, hogy a szabályzatok biztonsági követelményei vérrel íródtak, csakúgy mint az aknamezőn tanusítandó biztonsági előírások megkötéséi, ettől senkinek semmilyen okból nincs joga egy jottányit sem eltérni.

Minden lezserség, minden egyéni kombináció nemcsak elkövetőjének testi épségét, de társai életét is veszélyezteti. Ehhez nemcsak erkölcsileg senkinek nincs joga, de egyúttal törvényileg is bűncselekmény. Megértettük, hogy első munkahelyünk a Mesztegnyő-böhönyei erdős körzet nem véletlenül kapta a "HALALMEZŐ" nevet.

E körzetben a robbanóeszközök ezidáig 16 tűzszerésznek, és mintegy 130 környékbeli polgári egyénnek oltották ki az életét, itt nem kis veszéllyel kell majd megküzdenünk.

A Honvéd Aknakutató zászlóalj katonáinak tűzszerész rangját, bátor helytállását nem az fogja igazolni, hogy hány kioltott étellel, rokkanttal fog csatlakozni ehhez a listához hanem az, ha úgy hajtja végre feladatát, hogy senkinek a kisujja sen sérül meg.

A zászlóaljparancsnokság ezt az egészségben való lezszerelést mindenkinek biztosítani fogja, ha a követelményeket betartja.

Nekünk élő hősökre és nem hősi halottakra van szükségünk, ezekkel kell bizonyítanunk. Aki ezt nem érti, vagy magatartásával azt bizonyítja, hogy nem hajlandó tudomásul venni, annak nincs helye az alakulatunknál. Jelentse és elmehet, ha pedig megszegi az előírásokat és észrevesszük, kérés nélkül elküldjük.

2./ Fegyelmi neveléssel:

Olyan nevelés volt a cél, hogy a szabályzatok katonai magatartásra előírt fegyelmi jellemzői, tartalmi és alaki megnyilvánulásai önként vállalt gyakorlattá alakulja-

nak. Ugyanakkor mindenki számoljon azzal, hogy a szabályzat és fegyelemsértés nem marad megtorlatlanul.

Minden nap két eligazítás volt a zászlóaljnál.

Reggel kivonulás előtt zászlóaljsorakozó, nyilvános feladatszabás, az előző napi szakmai és fegyelmi tapasztalatok értékelése, felhívás a várható munka veszélyeire, a vele kapcsolatos - előzetesen esetleg nem szabályzott - teendőkre. A hadseregben előírt rajszemlék feladatain túl ekkor került sor az aknamentesítő eszközök állapotának, a biztonsági szabályok ismeretének és a lehetetnek az ellenőrzésére.

Délután a munkáról való bevonulás után történt a napi akna és lőszermentesítés értékelése, a másnapi tevékenység, valamint egyéb közérdekű feladatszabás, a további napi program tájékoztató.

Minteszerű rend volt a norma a mesztegnyői legelőn lévő sátoztáborban ugyanúgy, mint az aknamezőn a rajok megindulási körleteiben. A katonák hátizsákjának rekeszeitől a megindulási körletekben lévő aknamentesítő és kitűző eszközök típusáig, méretéig, színéig és elrendezési követelményéig minden egységesítve lett. A rend és tisztaság a katonák öltözetétől a hajzatáig, a napi borotváltságáig, az erdőben kijelölt pihenő, illem- és segélyhelyek elrendezéséig általánossá vált. A táborrend természetes tartozéka volt, hogy a közel egy km² területen egy eldobott papír vagy ételmaradék, csikk vagy gyufaszál sem lehetett. Ma - amikor a közterek parkjait rendszeresen rongálják, piszkítják a szemetelők és a rádióban olyan megnyilatkozást lehet riportertől hallani, hogy aki még nem csinált falfirkát az nem is tudja mi az igazi szabadság - ez elképzelhetetlen.

De olyan civil szemlélettel, amely dohányzik ez ezt tiltó liftben, áthajt a piros jelzésen és a vonat érkezését jelző vasúti kereszteződésen, ittasan ül a gépkocsi volánja mellé, kijátsza a jogszabályokat nem lehet tűzszerész munkára

kimenni.

Ahol 1 cm tévedés vagy elnagyolás azt eredményezi, hogy az ugróakna gyújtóra lép a kutató, amely a benne lévő 360 db acél repeszt felugorva 200 méter sugarú körben teríti, az egész rajt elpusztítva vagy súlyosan megsebesítve, a szabályokhoz igazodó magatartás természetességét, minden alkalmat megragadva automatikus önfegyelemmé kell fejleszteni.

Katonáinknak az 1 m-es mentesítési sávban a 25 cm-es átszűrésokkal soronként 62-63 szűrást, 1 m²-en 3125 szűrást kellett végezniük. A 2 cm-es szűrési távolságot figyelembevéve, a 0,5 m előrehaladáskor végzendő állásváltoztatást az aknászok csak 12 percenként tehették meg. Ahol az állásváltások túl gyorsak voltak, az ellenőrök a katonák mögött leszámolták a szűrésok számát, s figyelmeztették a mulasztót, csakúgy mint aki a sarlót, fejszét aknakutató műszert nem úgy és nem ott használta, ahogy az elő volt írva.

Aki fegyelemsértést követett el, ittasan érkezett vissza eltávozásról, megszegte a mentesítési követelményeket, büntetésből néhány napra a munkától el lett tiltva. Ez nemcsak azzal járt, hogy veszélyességi jutalomdíja is csökkent, de eltávozás és kimaradás ideiglenes megvonásával is párosult.

Súlyosabb fegyelemsértés - lopás, ittás állapotban való nyilvános parancsmegtágadás, a lakosság tagjaival szembeni erőszakoskodás - esetén nyilvános helyszíni hadbírószági tárgyalás statuált példát. Természetesen igényeltük a katonák önkéntes hozzájárulását a kívánt fegyelmi színvonal megteremtéséhez, de azt is tudtuk, hogy mindezt 2 hónap alatt óhajokkal maradéktalanul biztosítani csupán illúzió. Ezért a fegyelem erősítésére naponta a parancskihirdetés előtt, szabályzatismerettel összekötött 1 órás alaki foglalkozást tartottunk. A század és tábor belszolgálatnak kötelessége volt a tábor teljes területén az állandó kifogástalan katonás rend, a napirend szerinti kulturált élet fenntartása.

Régen rossz volt annak a szolgálatnak ahol valami rendellenesség került az ellenőrző közeg szeme elé. Ellenőr pe-

dig mindig volt. Nem csak azért mert a sorállomány ügyeleti szolgálatán túl valamennyi századnál naponta ügyeletes tiszt is köteles volt tartózkodni, hanem mert a táborügyeletes, zászlóalj törzs és a zászlóaljparancsnok is naponta ellenőrizte az alegységeket és a táborrendet.

A szigorra szükség is volt, mivel az 55 alakulattól jelentkezett sorállomány a tavaszi miniszteri szemle előtt verbuválódott, amely időpont igen alkalmas volt, hogy a különböző nehezen nevelhető fenegyerekeket is hozzánk irányítsa. Munka után a faluba gyakori volt a kimenő, Mesztegyőn pedig minden második házban volt bor ahol a vad nohát szívesen kínálták a pénzes hős aknakutató katonáknak.

Premizálási rendszer:

Az aknamentesítésben résztvevő hivatásos állomány havi 1200,- Ft, a sorállomány pedig 800,- Ft veszélyességi jutalomban részesült. A jutalom jelleg biztosította, hogy a katonai és mentesítési fegyelem sértőjének jutalma parancsnokai javaslatai szerint csökkenjék. Ezzel a parancsnokok nevelési célzattal rendszeresen éltek is.

Ezenkívül a hivatásos állománynak az igyenes étkezés mellett biztosított volt a havi kétszeri ingyenes hazautazás családjához, míg a legénységi állomány 50 %-os váltással éves szabadságán túl, két hetente péntek délutántól hétfő éjfélig eltávozást kapott lakhelyére, szabadságleveles utazási kedvezménnyel együtt.

MESZTEGYŐ-I MEMENTÓ !

Névszerint ismert tűzszerészek, akik a körzetben előttünk életüket vesztették

Amelza Adám honv. (1945.05.22. Nagybajom); Domonkos Gyula honv. (1945.06.19. Nagybajom); Egei Elek ftörm.(1948.01.07. Mesztegyő); Fekete József honv.(1945.07.14. Nagybajom); Kiss József tiz.(1945.08.29. Nagybajom); Lédermajer La-

jos törm.(1945.10.24. Nagybajom); Malmos Ferenc honv.(1945.08.27. Nagybajom); Maurer Ferenc tiz.(1945.08.27. Nagybajom); Meszterics István honv.(1945.08.04. Mesztegnyő); Molnos Gyula alhdgy. (1948.01.07. Mesztegnyő); Papp István honv. (1945.09.16. Nagybajom); Pék József szkv. (1945.07.06. Nagybajom); Ri-ba Lajos honv. (1945.08.29. Nagybajom); Sümegi Sándor szkv. (1945.08.30. Nagybajom); Szurovcsak József őrm. (1945.08.19. Nagybajom); Viglási István őrm. (1945.05.22. Nagybajom).

----- *** -----

BAILEY

A MABEY & JOHNSON HIDRENDSZER

Dr. Haralyi László alezredes, egyetemi adjunktus
MH Zrínyi Miklós Katonai Akadémia, Műszaki tanszék

A Bosznia-Hercegovináról és az IFOR kötelékében szolgálatot teljesítő magyar műszaki erőkről szóló hírekben rendszeresen hallhattunk a Mabey & Johnson hidról.

Többen jelezték, hogy szeretnének bővebb információt erről a hidról. E folyóirat hasábjain szeretném igényüket kielégíteni.

A Bailey-hidat Sir Donald Bailey fejlesztette ki a Chrischurchban található Brit Katonai Műszaki Kísérleti Intézetben. A hidat a II.világháborúban sikerrel alkalmazták.

A hid licencét 1948-ban a Thos. Storey Ltd. megvásárolta és 1950-től Thos. Storey Bailey Bridge néven gyártja és fejleszti a konstrukciót.

A hid másik gyártója és fejlesztője a Mabey and Johnson Társaság. Folyamatos fejlesztés eredménye a hid hírekben szereplő "Compact 200" típusjelű változata.